

Toelichting invullen fiche wet- en regelgeving

Opmerking vooraf: houdt er bij het schrijven van een BNC-fiche rekening mee dat de lezer (Kamerleden, maar evt. ook media en burgers) niet beschikt over dezelfde deskundigheid als de opsteller. Het is dus nuttig achtergrondinformatie te geven, technische termen uit te leggen en afkortingen zoveel mogelijk te vermijden en deze in elk geval de eerste keer voluit te schrijven. Hou de schrijfgeregels aan die gehanteerd worden voor stukken die naar de Kamer gaan. Pas gebruik van de woorden 'kabinet' en 'Nederland' goed toe (in principe 'het kabinet', aangezien het een kabinetsappreciatie betreft voor de Kamer; 'Nederland' kan worden toegepast waar het in de tekst gebruikt wordt in verhouding tot andere lidstaten of landen). Gebruik geen bullets en opsommingen (maar gebruik bijv. 'ten eerste', 'ten tweede' etc.) en gebruik geen vetgedrukte woorden. Tussenkopjes dienen zo veel mogelijk te worden vermeden. Indien deze wel worden gebruikt om de leesbaarheid te vergroten in de essentie of beoordeling dan dienen deze cursief te worden opgenomen.

Fiche:

Hier titel vermelden die in verder traject BNC, CoCo, MR en Kamer consequent gebruikt kan worden. Begin de titel met de soort wetgeving, bv. 'Verordening' of 'Richtlijn'.

De lezer moet in één oogopslag kunnen zien waar het fiche over gaat.

Het is een verkorte titel: gebruik telegramstijl (geen lidwoorden) en vermijd technische informatie uit de titel zoals het nummer van de richtlijn of verordening die wordt gewijzigd.

Voorbeeld:

Korte titel: Verordening wederzijdse bijstand douane

Volledige titel bij 1a:

Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad van 13 maart 1997 betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften

Indien er sprake is van een herziening, dient ook te worden weergegeven in de verkorte titel: Herziening Verordening... of Herziening Richtlijn...

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*

Vermeld hier de volledige Nederlandse titel van het voorstel zoals vermeld op het Commissiedocument. Als de Nederlandse taalversie nog niet beschikbaar is, moet u de Engelse titel vermelden (aub geen eigen NL vertaling van de Engelse titel gebruiken).

b) *Datum ontvangst Commissiedocument*

Vermeld hier de datum van ontvangst van het Commissiedocument voluit.

c) *Nr. Commissiedocument*

Vermeld hier het COM nummer. U vindt het COM nummer op de eerste pagina van het voorstel. In het geval van een gezamenlijk voorstel van de Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid vermeldt u het JOIN nummer. De vermelding FINAL hoeft niet te worden genoemd.

d) EUR-Lex

Vermeld hier de volledige link naar, wanneer beschikbaar, de NL-taalversie van het Commissievoorstel op de EUR-Lex-site. Klik [hier](#) voor de EUR-Lex website. De link naar de NL-versie bevat ../NL/.. in de url.

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

Vermeld het nummer van het betreffende *impact assessment* (SWD-nummer) en de bijbehorende opinies van de Raad voor Regelgevingstoetsing (SEC-nummer). Indien geen *impact assessment* is opgesteld, vermeld dan: 'Niet opgesteld'. De nummers van de impact assessments zijn meestal te vinden op de eerste pagina van het voorstel, de zogenoemde Staff Working Documents (SWD). De volledige teksten en links van SWD zijn [hier](#) te vinden via EUR-Lex, deze links hoeven niet vermeld te worden.

f) Behandelingstraject Raad

Geef aan in welke Raad het onderwerp zal worden behandeld en, indien mogelijk, ook wanneer. In geval van verwachte snelle behandeling kunt u, indien wenselijk, ook kort het vervolgtraject schetsen.

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Vermeld hier het departement dat eerstverantwoordelijk is voor de inhoudelijke aansturing van de onderhandelingen in Brussel. Daar waar een onderwerp behoort tot de gezamenlijke competentie van twee departementen, kunt u kiezen voor de formulering "in nauwe samenwerking met"¹. In dit geval kan in het fiche de afgesproken werkverdeling tussen deze departementen worden weergegeven. Plaats de werkverdeling onder hoofdstuk 3 a).

h) Rechtsbasis

Geef aan op welke artikelen van het EU-verdrag, EU-werkingsverdrag of Euratomverdrag het voorstel gebaseerd is. Ook artikelen uit richtlijnen, verordeningen en andere secundaire wetgeving kunnen worden gebruikt als rechtsbasis. De rechtsbasis staat meestal aan het begin van de preambule van de voorgestelde maatregel, bijvoorbeeld "Gelet op het verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie en vooral op artikel 80, lid 2".

i) Besluitvormingsprocedure Raad

De besluitvormingsprocedure in de Raad is terug te voeren op de voorgestelde rechtsbasis. In het desbetreffende artikel informatie vinden over de besluitvormingsprocedure.

¹ De MR van 16 januari 2004 heeft destijds bij BNC-fiche aangaande REACH bepaald dat de formulering 'ministerie X in nauwe samenwerking met ministerie Y' complete gelijkwaardigheid betekent.

In beginsel zijn er de volgende opties voor besluitvorming in de Raad:

- eenparigheid
- gekwalificeerde meerderheid
- gewone (of: absolute) meerderheid;

j) Rol Europees Parlement

De rol van het EP is terug te voeren op de voorgestelde rechtsbasis. Voor de rol van het Europees Parlement bestaan in beginsel vier smaken:

- medebeslissing
- raadpleging
- goedkeuring
- n.v.t.

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Geef in duidelijke en eigen bewoordingen de kern van het voorstel weer. Geef aan wat het doel van het voorstel is (wat is het probleem dat moet worden opgelost?) en welke maatregelen worden voorgesteld om dat doel te bereiken. De inleidende toelichting in het Commissievoorstel vormt hiervoor veelal een goede bron. Beperk u tot een feitelijke samenvatting van het voorstel. Neem alle relevante informatie hier op (en niet onder andere paragrafen in het fiche). Ga nog niet in op de Nederlandse positie. **Streef in principe naar max. 60 regels (ong. 2 A4, regelaafstand 1,5).** Blijkt dit niet haalbaar te zijn, neem dan contact op met de BNC-coördinator.

b) Impact assessment Commissie

Geef een korte samenvatting van het impact assessment, met daarbij een schets van de overwogen opties door de Commissie met bondige toelichting. **Streef in principe naar max. 20 regels (ong. ¾ A4, regelaafstand 1,5).**

Eventuele beoordeling van de gemaakte keuzes en beschreven effecten in het impact assessment kunt u opnemen onder 3b, (gekwantificeerde) financiële en regeldrukeffecten worden onder resp. 5a, 5b en 5c opgenomen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

In dit onderdeel formuleert u, voordat u onder punt 3b ingaat op het voorliggende voorstel, eerst wat de essentie van het Nederlandse beleid² is, gerelateerd aan het voorstel.

Vermeld hierbij ook de titel (met voetnoot van de bron, bijv. kamerstukken) van het nationaal beleid waaraan gerefereerd wordt (bijv. Nationale Adaptatie Strategie, Actieagenda Trein en Luchtvaart etc.).

² Dit kan ook beleid op decentraal niveau zijn.

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling een opsomming te geven van alle Nederlandse wet- en regelgeving of beleidsstukken of de praktijksituatie. Het is de bedoeling om daar de essentie uit te halen en in een paar zinnen te verwoorden wat het Nederlandse beleid is. U kunt hierbij verwijzen naar Kamerstukken en andere relevante stukken in voetnoten. Voor het geval er geen nationaal beleid is op dit terrein: met 'Nederlands beleid' wordt ook bedoeld op het Nederlandse EU-beleid, dus welke koers Nederland of dit kabinet vaart in de EU op dit beleidsterrein in het algemeen. Let erop dat in deze passage het voorstel niet al reeds wordt beoordeeld, dit komt immers in b). Let er ook op dat de onderdelen die u in de essentie vermeldt ook in de beoordeling terugkomen en omgekeerd: alleen onderwerpen die in de essentie besproken worden kunnen onder de beoordeling opgenomen worden.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

In dit onderdeel beoordeelt u op integrale wijze, volgend op de onderdelen die u heeft aangestipt in de weergave van de essentie van het voorstel (paragraaf 2), het voorliggende voorstel, in het licht van de essentie van het Nederlandse beleid ten aanzien van dit terrein (paragraaf 3a) en van de overige relevante aspecten die elders in het fiche de revue passeren. Beperk de lengte van deze paragraaf **tot max. 120 regels (ong. 4 A4, regelafstand 1,5)**, neem anders contact op met de BNC-coördinator.

Begin de beoordeling met een algemene notie van de ontvangst van het voorstel (zoals verwelkomen van de doelstelling van het voorstel) met een appreciatie in algemene zin. Geef **kort en bondig** beargumenteerd aan of het kabinet het voorliggende voorstel wenselijk/opportuun acht en in hoeverre het initiatief qua inhoud en vorm overeenkomt met de Nederlandse wensen. Scheidt hoofdzaken van bijzaken. Hierbij betreft u ook de vraag of er in de ogen van het kabinet überhaupt behoefte is aan beleidsmatig optreden (is er een probleem dat moet worden opgelost).

In dit onderdeel geeft u ook aan wat de inzet van het kabinet is. Probeer niet alleen een standpunt te formuleren, maar ook aan te geven wat het kabinet met die standpunten gaat doen. N.B.: institutioneel gezien is de Commissie geen onderdeel van de onderhandelingen in de Raad, de inzet kan zodoende geen verzoek aan de Commissie bevatten (uitzondering is het (nader) uitwerken van een impact assessment. Voorts is 'vragen' te vrijblijvend, en dient een inzet te worden geformuleerd, bijvoorbeeld "Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat het voorstel wordt verduidelijkt ten aanzien van..."

Houd bij de beoordeling van het voorstel rekening met benodigde speelruimte voor behandeling van het voorstel in zowel de Kamer als in Brussel. Het is enerzijds van belang om in dit onderdeel een duidelijke inhoudelijke en politieke beoordeling te formuleren, maar anderzijds voldoende manoeuvreerruimte te behouden voor het vervolgtraject van het voorstel in de Kamer(s) en Brussel.

Ga ook in op het impact assessment van de Commissie, indien ze er een heeft gemaakt ter onderbouwing van het voorstel. Is deze volledig en realistisch? Zijn de keuzes die de Commissie

heeft gemaakt terecht? Bij het formuleren van het Nederlandse standpunt is voorts aandacht gewenst voor coherentie met andere beleidsterreinen, bijv. het klimaat- en milieubeleid.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Onder dit kopje wordt gepoogd het parlement zo goed mogelijk te informeren over het Brusselse krachtenveld. Hieronder vallen met name de posities van de lidstaten in de Raad en het Europees Parlement. Het betreft een eerste inschatting (een vast format is niet gegeven), waarbij u kunt aangeven wat bijvoorbeeld 'de meerderheid', 'enkele' of 'meerdere' lidstaten naar verwachting vinden van het voorstel. Hierbij speelt verwachtingsmanagement richting het parlement een rol. Wellicht is Nederland tegen het voorstel, maar is een grote groep lidstaten juist voorstander en wordt er met meerderheden gestemd.

Vergeet bij een inschatting van het krachtenveld niet dat het Europees Parlement (EP) als medewetgever een belangrijke rol speelt in de wetgevingsdossiers. Verzoek om daarom ook de opstelling van het EP op te nemen in deze paragraaf. Indien sprake is van besluitvorming op basis van medebeslissing, verdient het aanbeveling hier – indien bekend – aan te geven welke Comité van het EP het onderwerp zal behandelen en welk EP-lid (land, partij) als rapporteur is aangewezen (zie website EP³). Immers, het is van belang alert te zijn op de besluitvormingsprocessen in het EP.

Bij het invullen van dit kopje kiest u uw formuleringen zorgvuldig met het oog op de onderhandelingspositie van Nederland. Posities van individuele lidstaten worden niet genoemd, aangezien dit vertrouwelijke informatie betreft. Indien openbaarmaking van bepaalde informatie niet geschikt is, kunt u het opnemen in het besloten deel van het fiche.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

Raadpleeg tijdig bij het invullen van dit onderdeel de juridische afdeling van uw departement, en nadien, indien wenselijk, DJZ/ER (Ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Juridische Zaken / Europees Recht).

Let op: Dit onderdeel van het fiche ziet slechts op het juridisch en beleidsmatig oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit. Het integrale oordeel van het kabinet over alle aspecten van het voorstel dient in onderdeel 3b) te worden opgenomen. Elementen uit de beoordeling in onderdeel 3b) die zich lenen voor betrekking in de beoordeling van de bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit, dienen echter ook in dit onderdeel te worden opgenomen. Dit brengt echter niet noodzakelijkerwijs met zich mee dat een kritisch oordeel in 3b) niet gepaard

³ Zoek via dit EP-portal dossier op: <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/documents/work-in-progress> (ook te vinden via Home>Committees>dropdownmenu Work in Progress. Hier wordt centraal door het EP bijgehouden 1) wie betrokken is; 2) waar het proces staat; 3) welke amendementen zijn ingediend cq. aangenomen.

kan gaan met een positief oordeel over bevoegdheid, subsidiariteit en/of de proportionaliteit en vice-versa.

a) Bevoegdheid

De Commissie kan alleen een voorstel doen, wanneer de EU voor het desbetreffende onderwerp een (exclusieve dan wel met de lidstaten gedeelde of aanvullende⁴) bevoegdheid heeft. Zonder bevoegdheid mag de EU niet optreden⁵.

U geeft hier aan:

- Of het kabinet zich kan vinden in de keuze voor de rechtsbasis (zie 1h voor de rechtsbasis).
- Of de EU naar de mening van het kabinet op het betrokken terrein bevoegdheid heeft om op te treden. Daarbij noemt u het betrokken beleidsterrein/de beleidsterreinen en het (/de) artikel(en) uit het VWEU waarin de bevoegdheidsverdeling voor het betrokken terrein staat aangegeven.⁶

Het is niet altijd evident dat het kabinet de visie van de Commissie deelt. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat de Commissie zich beroept op een rechtsbasis die naar het oordeel van het kabinet niet de juiste is. Ook is het denkbaar dat de Commissie op zichzelf terecht exclusieve bevoegdheid claimt maar vervolgens in de uitwerking van het voorstel aan terreinen raakt die naar het oordeel van het kabinet buiten de reikwijdte van die exclusieve bevoegdheid vallen. Ten slotte kan het gebeuren dat het kabinet van mening is dat voor het geheel of voor een aantal specifieke onderdelen van het voorliggende voorstel in het geheel geen EU-bevoegdheid bestaat. Dergelijke overwegingen dienen hier te worden vermeld en toegelicht. Indien u een negatief oordeel velt over een deel van het voorstel geeft u precies aan voor welk onderdeel het kabinet van mening is dat de bevoegdheid van de EU ontbreekt.

Let op: anders dan bij de subsidiariteit en proportionaliteit is een tussenoordeel (deels positief, deels negatief, of positief met kanttekening) bij de bevoegdheid strikt genomen niet mogelijk. Dit geldt echter alleen voor het globale oordeel over de bevoegdheid in de *eerste* zin uit het format waarin het kabinet een oordeel formuleert (zie hieronder). Dit wil niet zeggen dat er geen kritische opmerkingen kunnen worden geplaatst bij de bevoegdheid. Dit kan echter niet zijn weerslag vinden in de eerste beoordelingszin uit het format, maar kan wel tot uitdrukking komen in het vervolg van de beoordeling door bijvoorbeeld het formuleren van aandachtspunten.

Wordt overwogen een negatief oordeel te formuleren, dan wordt het volgende meegegeven:

- het beoordelen van de rechtsgrondslag van grote/complexere voorstellen kan doorgaans slechts op hoofdlijnen geschieden in de BNC-cyclus. Een grondige beoordeling daarvan vergt veel tijd en afstemming. Uitgangspunt is daarom dat de door de Commissie gekozen

⁴ De artikelen 2 t/m 6 van het EU-werkingsverdrag bevatten een overzicht van de verschillende bevoegdheidsgebieden van de Unie (exclusief/gedeeld/aanvullend).

⁵ Het zogenoemde attributiebeginsel, artikel 5, lid 1 EU.

⁶ De artikelen 2 t/m 6 van het EU-werkingsverdrag bevatten een overzicht van de verschillende bevoegdheidsgebieden van de Unie (exclusief/gedeeld/aanvullend).

grondslag juist is, tenzij er argumenten worden aangedragen op basis waarvan daar redelijkerwijs over kan worden getwijfeld.

- Is er inderdaad sprake van twijfel, dan wordt dat in beginsel niet al te stellig tot uitdrukking gebracht in het fiche. Stelligheid over de onjuiste keuze van de rechtsgrondslag kan namelijk de NL onderhandelingspositie 'verzwakken', doordat NL zich op die manier niet als constructieve gesprekspartner opstelt in de onderhandelingen en zo 'buiten spel' kan worden gezet.

Zijn er bijvoorbeeld sterke (inhoudelijke) aanwijzingen dat de grondslag niet klopt, is er een bepaalde politieke wens, of zijn er aanwijzingen dat ook andere lidstaten kritisch zijn over de gekozen rechtsgrondslag, dan kan dit natuurlijk wel op een stellige(re) manier

In het BNC-fiche kunt u het volgende **format** hanteren:

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de EU handelt binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar door de lidstaten in de EU-verdragen zijn toegedeeld om de daarin bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is [positief/negatief]. Het voorstel is gebaseerd op [rechtsgrondslag]. [Rechtsgrondslag] geeft de EU de bevoegdheid tot [...]. Het kabinet kan zich [wel/niet] vinden in deze rechtsgrondslag [in het geval het kabinet zich hier niet in kan vinden, ook onderbouwing hiervoor opnemen]. Op het terrein van [...] is sprake van een [exclusieve/gedeelde/aanvullende] bevoegdheid van de EU/tussen de EU en de lidstaten [invullen betreffende artikel uit artikel 2 t/m 6 VWEU].

b) Subsidiariteit

Hier geeft u antwoord op de vraag of het voorliggende beleidsonderwerp op EU-niveau thuishoort. Het is belangrijk dat het antwoord op die vraag goed onderbouwd wordt.

De subsidiariteitsvraag is niet aan de orde wanneer u bij bevoegdheid (punt 4a) heeft vastgesteld dat er geen bevoegdheid is van de EU of als er sprake is van exclusieve bevoegdheid van de EU. In dat laatste geval vult u in: "Niet van toepassing, gegeven de exclusieve bevoegdheid van de EU ten aanzien van dit voorstel."

Indien u de EU voor een deel van het voorstel wel bevoegd acht is de formulering: "voor zover aan de orde gelet op het oordeel over de bevoegdheid...".

Kort gezegd betekent het subsidiariteitsbeginsel⁷ dat de EU haar bevoegdheden pas uitoefent wanneer dat noodzakelijk is. Of andersom: de EU oefent haar bevoegdheden niet uit indien dat niet noodzakelijk is. Besluitvorming dient zo dicht mogelijk bij de burger en dus op een zo laag mogelijk niveau plaats te vinden. Uitgangspunt is dat Europees optreden in elk geval een duidelijke toegevoegde waarde moet hebben ten opzichte van optreden op een ander niveau. Het betreft een in hoge mate politieke afweging. Het kabinet heeft als uitgangspunt "Europees wat moet, nationaal wat kan".

Om vast te stellen of optreden op EU-niveau aangewezen is dienen de volgende "toetsvragen" te worden gesteld:

1. Kunnen de doelstellingen van het overwogen optreden voldoende door de lidstaten (op centraal, regionaal of lokaal niveau) worden verwezenlijkt?
2. Kunnen de doelstellingen van het overwogen optreden vanwege de omvang of de gevolgen beter door de Unie worden bereikt?

Het gaat hier om vragen die met elkaar samenhangen. Er moet naar beide vragen worden gekeken en de antwoorden dient u terug te laten komen in de tekst van het BNC-fiche. Als het antwoord op de eerste vraag 'nee' is betekent dat niet automatisch dat EU optreden noodzakelijk is. Andersom: indien het antwoord op de eerste vraag 'ja' is betekent dat niet automatisch dat (aanvullend) EU-optreden niet aangewezen is. Het antwoord op de tweede vraag kan immers ook ja' zijn (bijvoorbeeld vanwege schaalvoordelen of 'slagkracht' van de Unie). Het gaat erom dat op het meest aangewezen niveau wordt opgetreden. Dit kan eventueel ook een ander of 'hogere' niveau dan de EU zijn (Raad van Europa, VN).

Bij de vraag of de EU het meest aangewezen niveau is, kunt u denken aan de grensoverschrijdende effecten van een bepaald probleem of onderwerp of aan een gelijk speelveld voor bedrijven (wegnemen van belemmeringen voor de interne markt).

De beoordeling van de subsidiariteit leidt tot een "positief" dan wel "negatief" resultaat. Uitsluitend als de EU een exclusieve bevoegdheid heeft of als de EU geen bevoegdheid heeft, zal de subsidiariteit 'n.v.t.' zijn. Nuanceringen of tussenoordelen zijn in beginsel niet mogelijk en ook, omwille van de helderheid, niet wenselijk.

In het BNC-fiche kunt u het volgende **format** hanteren:

⁷ Artikel 5, lid 3 van het EU-Verdrag en de nadere uitwerking daarvan in het Protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet de subsidiariteit van het optreden van de Commissie. Dit houdt in dat het kabinet op de gebieden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen of wanneer sprake is van een voorstel dat gezien zijn aard enkel door de EU kan worden uitgeoefend, toetst of het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kan worden bereikt (het subsidiariteitsbeginsel). Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is [positief/negatief]. De [verordening/richtlijn/voorgestelde wetgeving] heeft tot doel [...]. Gezien [...] kan dit [voldoende/onvoldoende] door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt, daarom is een EU-aanpak [wel/niet] nodig. Door [...] wordt het gelijk speelveld op het terrein van [...] verbeterd/worden belemmeringen op de interne markt voor [...] weggenomen [of andere onderbouwingen, zoals grensoverschrijdende problematiek, etc.]. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

Bij uitzondering kan het resultaat van de subsidiariteitstoets een 'deels negatief, deels positief oordeel' zijn of een 'positieve oordeel met kanttekening(en)'. In het eerste geval dient in het fiche goed beargumenteerd te worden welk onderdeel van het voorstel als negatief en welk onderdeel als positief wordt gezien. In het tweede geval moet goed worden uitgelegd waarop de kanttekening die het kabinet maakt ziet. De BNC dient erop toe te zien dat het geven van een dergelijk tussenoordeel (deels/deels) of het aanbrengen van nuancerings (kanttekening(en)) een uitzondering blijft.

Let op! Wanneer er aandachtspunten bestaan ten aanzien van een voorstel hoeft dit niet te leiden tot een kanttekening. Ook binnen een positief oordeel kunnen er namelijk wel aandachtspunten bestaan (maar dan blijft het oordeel in de eerste zin 'positief'). Een kanttekening is pas aan de orde als de aandachtspunten zodanig zwaarwegend zijn dat dit tot een kanttekening zou moeten leiden (wat dus een uitzonderingssituatie is). Het is een beleidsmatige inschatting hoe zwaarwegend de aandachtspunten zijn. In het algemeen kan worden gesteld dat kanttekeningen over het algemeen zwaardere bezwaren bevatten dan aandachtspunten. Aandachtspunten betreffen bijvoorbeeld bepaalde zorgen over het voorstel waarvan op het moment nog niet duidelijk is of deze aan de orde zijn of niet (hetgeen zich vertaalt in een onderhandelingsinzet om verduidelijking te bewerkstelligen m.b.t. bepaalde onderdelen of definities in het voorstel).

Kanttekeningen richten zich doorgaans op achterliggende vragen, bijvoorbeeld wanneer het kabinet serieuze twijfels heeft over het onderzoek achter en de duidelijkheid van de onderbouwing van de algehele noodzaak van maatregelen.

c) *Proportionaliteit*

Hier geeft u gemotiveerd antwoord op de vraag of de voorgestelde vorm en inhoud van het EU optreden in een evenredige verhouding staan tot het nagestreefde doel (proportionaliteit).

De proportionaliteitsvraag dient wel te worden beantwoord als de subsidiariteit "niet van toepassing" is.

Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat het voorgestelde optreden naar vorm en inhoud zo beperkt mogelijk moet zijn. Waar het beginsel van subsidiariteit ziet op de 'wie-vraag' (ofwel het niveau van besluitvorming), ziet proportionaliteit op de 'wat/hoe-vraag' bij de beoordeling (de inhoud en vorm van het optreden).

Bij de beoordeling van de proportionaliteit gaat het om de volgende 'toetsvraag':

Wat vindt het kabinet van de *inhoud* van het optreden? Hierbij kijkt u naar de volgende vragen:

- Is het optreden geschikt om het doel te bereiken?
- Gaat het niet verder dan noodzakelijk? Laat het voldoende ruimte aan de lidstaten?
- Is er een ander, minder ingrijpend, optreden mogelijk? (alternatieven)

De antwoorden op deze vragen dient u terug te laten komen in de tekst van het BNC-fiche. De beoordeling van de proportionaliteit leidt tot een "positief" dan wel "negatief" resultaat. Ook hier geldt dat nuanceringen of tussenoordelen in beginsel niet mogelijk zijn en ook, omwille van de helderheid, niet wenselijk.

In het BNC-fiche kunt u het volgende **format** hanteren:

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken (het proportionaliteitsbeginsel). Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is [positief/negatief]. De [verordening/richtlijn/voorgestelde wetgeving] heeft tot doel [invullen]. Het voorgestelde optreden is [wel/niet] geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat [toelichting/voorbeelden van acties die het kabinet wel/niet geschikt acht]. Bovendien gaat het voorgestelde optreden wel/niet verder dan noodzakelijk, omdat [toelichting/voorbeelden van acties die het kabinet wel/niet verder vindt gaan dan noodzakelijk].

Bij uitzondering kan het resultaat een 'deels negatief, deels positief oordeel' zijn of een 'positief oordeel met kanttekening(en)'. In het eerste geval dient in het fiche goed beargumenteerd te worden welk onderdeel van het voorstel als negatief en welk onderdeel als positief wordt gezien. In het tweede geval moet goed worden uitgelegd waarop de kanttekening die het kabinet maakt ziet. De BNC dient erop toe te zien dat het geven van een dergelijk tussenoordeel (deels/deels) of het aanbrengen van nuancerings (kanttekening(en)) een uitzondering blijft.

Let op! Wanneer er aandachtspunten bestaan ten aanzien van een voorstel hoeft dit niet te leiden tot een kanttekening. Ook binnen een positief oordeel kunnen er namelijk wel aandachtspunten bestaan (maar dan blijft het oordeel in de eerste zin 'positief'). Een kanttekening is pas aan de orde als de aandachtspunten zodanig zwaarwegend zijn dat dit tot een kanttekening zou moeten leiden (wat dus een uitzonderingssituatie is). Het is een beleidsmatige inschatting hoe zwaarwegend de aandachtspunten zijn.

Soms gaat een voorstel volgens het kabinet **niet ver genoeg**. Zo'n soort bezwaar kan terugkomen onder de proportionaliteitsparagraaf als aandachtspunt (en niet als een kanttekening). Zie bijvoorbeeld het [BNC-fiche Verordening aanscherping CO2-normen nieuwe personen- en bestelauto's in 2030 en 2035](#), het [BNC-fiche Richtlijn begrotingsverantwoordelijkheid en begrotingskoers op middellange termijn voor lidstaten](#), en het [BNC-fiche Verordening herziening Europese emissienormen voor nieuwe zware bedrijfsvoertuigen](#).

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

U dient de contactpersoon van de financieel-economische directie/afdeling op uw departement te raadplegen over de mogelijke financiële implicaties , en na overleg met uw financieel-economische directie indien nodig/substantiële financiële consequenties de Inspectie Rijksfinanciën van het ministerie van Financiën.

U dient de contactpersoon regeldruk op uw departement te raadplegen voor advies over regeldruk voor het bedrijfsleven en burgers (de BNC-coördinator van uw departement beschikt over de naam).

a) Consequenties EU-begroting

Hier dient u de gevolgen voor de EU-begroting in te vullen. Deze staan meestal in het voorstel zelf, de toelichting en/of in een financieel memorandum. Graag het bedrag aangeven (afgerond op miljoenen euro) en de periode, en het onderdeel van de EU-begroting waaruit de Commissie het voorstel wil financieren (bv. X miljoen per jaar voor de periode 2021-2027, te financieren binnen EU-programma Y). Daarbij ook aangeven of het extra uitgaven betreft, of dat deze worden gefinancierd binnen een bestaand budget.

Indien er sprake is van kosten voor de EU, dan dient u ook de zgn. EU-begrotingsdisclaimer op te nemen in het fiche: "Het kabinet is van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting". In de praktijk betekent dit dat Nederland inzet op herschikking elders op de begroting of verkleinen/schrappen van het voorgestelde budget.

Voor voorstellen die budgettaire gevolgen hebben na de huidige MFK-periode 2021-2027 (d.w.z. in 2028 en verder) dient in aanvulling op bovenstaande disclaimer de volgende zin te worden opgenomen: "Het kabinet wil niet vooruit lopen op de integrale afweging van middelen na 2027." Het doel van deze disclaimer is om ruimte te behouden voor een integrale afweging voor de kabinetsinzet voor het volgende MFK.

Ook is het mogelijk dat de Commissie in het voorstel zelf geen kosten voor de EU-begroting voorziet, maar dat Nederland daar anders over denkt. Geef dit dan aan in het fiche.

Daarnaast bevat het voorstel meestal informatie over de gevolgen voor het ambtelijk apparaat van de EU (extra FTE, salarisverhogingen, etc.). Graag deze gevolgen opnemen en aangeven of hier goede redenen voor zijn. Nederland staat hier over het algemeen kritisch tegenover. Graag de volgende disclaimer opnemen indien er consequenties zijn voor een stijging van het aantal FTE's: "Daarnaast moet de ontwikkeling van de administratieve uitgaven in lijn zijn met de ER-conclusies van juli 2020 over het MFK-akkoord. Het kabinet is kritisch over de stijging van het aantal werknemers."

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en/ of medeoverheden

Geef aan of een voorstel financiële consequenties voor rijksoverheid en/of medeoverheden heeft.

Indien er sprake is van kosten voor Nederland, ook al kunnen deze nog niet gekwantificeerd worden, dan dient in het fiche opgenomen te worden dat "(Eventuele) budgettaire gevolgen

worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e)) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline”.

Bij de onderhandelingen in Brussel zal de Nederlandse inzet erop gericht zijn de kosten zo laag mogelijk te houden om het gestelde doel te bereiken. Indien de kosten voor Nederland onduidelijk zijn maar naar verwachting substantieel, dan zal Nederland een financieel voorbehoud maken tijdens de onderhandelingen, totdat een beter beeld is verkregen van de financiële consequenties.

Wat is de financiële omvang van de te verwachten kosten?

Deze gegevens zijn vaak deels te halen uit het *impact assessment* dat door de Commissie samen met het voorstel wordt gepubliceerd. Het is mogelijk dat voor meerdere voorstellen hetzelfde *impact assessment* wordt gebruikt.

Zo niet, dan dient een eigen inschatting/berekening te worden gegeven. Omschrijf en kwantificeer de kosten (zowel programma- als apparaatskosten) zo precies mogelijk (indien relevant per departement). Denk hierbij bijvoorbeeld aan aantal extra FTE's, materiële kosten, investeringen die nodig zijn om de Europese regels uit te voeren/na te leven, programma-uitgaven, inkomstendervingen en andere kosten. Geef aan of de kosten het gevolg zijn van een uitbreiding van bestaand beleid, of dat het volledig nieuw beleid betreft.

Nieuwe EU-wetgeving kan ook bestaand (nationaal) beleid vervangen of aanvullen. Indien hier sprake van is, dient in kaart te worden gebracht of dit kosten/besparingen tot gevolg heeft en indien mogelijk de omvang daarvan. Geef aan op welke wijze de kosten voor de Rijksoverheid (per begroting per departement), dan wel voor de medeoverheden opgevangen zullen worden.

Informatie die de Commissie verschaft over de nationale financiële gevolgen dient voorzien te worden van een oordeel of Nederland deze inschatting deelt. Wanneer er financiële consequenties voortvloeien uit het voorstel dient u zich af te vragen of de financiële gevolgen niet groter zijn dan noodzakelijk om de Verdragsdoelstellingen te verwezenlijken (proportionaliteit).

Indien de kosten nog niet eenduidig bekend of onzeker zijn, dient u op basis van aannames een raming te geven

Hoe groot zijn eventuele financiële baten?

In enkele gevallen zijn er EU-voorstellen die baten kunnen opleveren voor de overheidsbegroting. Omschrijf en kwantificeer deze baten zo precies mogelijk. Presenteer de baten op jaarbasis en voor alle jaren waarin de baten kunnen optreden. Geef aan wie deze baten zullen toevallen.

Betreft het een Europees subsidieprogramma?

Bij voorstellen over Europese subsidieprogramma's is het van belang na te gaan of hieruit verplichtingen voortvloeien voor de lidstaat Nederland dan wel voor de decentrale bestuursorganen in Nederland met betrekking tot beheer, controle of toezicht van deze subsidies. In dat geval brengt het voorstel extra administratieve verplichtingen met zich mee voor de overheden. In dat

verband zij ook gewezen op de verplichtingen die de Wet Toezicht Europese Subsidies bevat voor het desbetreffende ministerie, medeoverheden en zelfstandige bestuursorganen.

Ook graag nagaan of er nationale cofinanciering wordt gevraagd in het EU-voorstel, wat de omvang daarvan is en wie deze dient te verstrekken (centrale overheid, medeoverheden, bedrijfsleven?).

In het fiche dient een zo goed mogelijk beeld te worden gegeven van de omvang van de kosten, in welke jaren deze vallen en op welke begroting deze komen. Ook hiervoor geldt dat de kosten ingepast dienen te worden op de begroting van het beleidsverantwoordelijke Ministerie. Indien de kosten nog onduidelijk zijn maar naar verwachting omvangrijk (> € 1 miljoen), dan dient u richting uw contactpersonen bij FEZ en IRF aan te geven op welk moment er ambtelijke afstemming over de raming kan plaatsvinden.

Betreft het financiële gevolgen (incl. personele) voor medeoverheden?

Indien het voorstel financiële gevolgen heeft voor medeoverheden neem dan contact op met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Financiën.

Bij behoefte aan verduidelijking over eventuele financiële gevolgen (incl. personele) voor medeoverheden, kan ook contact worden opgenomen met VNG, IPO en UvW.

De voorstellen voor Europese regelgeving – zowel rechtstreeks als niet-rechtstreeks werkend – dienen te worden getoetst conform artikel 2 van de Financiële Verhoudingswet (Fvw). Hierbij moet het beleidsverantwoordelijke ministerie in overleg aangeven of er sprake is van financiële consequenties voor medeoverheden en op welke wijze die (kunnen) worden gedekt. Het gaat hier om de keuze tussen de belastingen/heffingen, algemene uitkering (Gemeente- of Provinciefonds) of een specifieke uitkering van het beleidsverantwoordelijke ministerie aan een medeoverheid.

Mogelijk kan ook artikel 108 van de gemeentewet of artikel 105 van de provinciewet een rol spelen. Hierin is bepaald dat kosten van medebewind (het uitvoeren door de medeoverheden van door centraal opgestelde regels), voor zover zij ten laste van de betrokken medeoverheid blijven, door het Rijk aan hen kunnen worden vergoed. Het desbetreffende 'impact assessment' van de Commissie kan voor het kostenplaatje als houvast dienen, of een eigen toets wanneer het assessment er (nog) niet is of deze onvoldoende houvast biedt voor de Nederlandse situatie. Hiertoe dient u zo spoedig mogelijk in overleg te treden met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (afdeling Binnenlands Bestuur en Europa).

Leidt het tot extra (administratieve) werkzaamheden en daarmee samenhangende kosten voor de overheid?

Geef aan als een voorstel leidt tot extra (administratieve) werkzaamheden en daarmee samenhangende kosten, zoals rapportageverplichtingen voor de overheid (inclusief medeoverheden). Betrek hierbij meelezers van VNG/IPO/Unie van Waterschappen en uitvoeringsorganisaties.

EU-besluiten bevatten in de regel diverse verplichtingen om, nog afgezien van de nationale implementatieregelgeving, verschillende meldingen aan de Commissie te verrichten. Het gaat hier om bijvoorbeeld het toezenden van jaarrapportages of actieplannen, het melden van (voorgenomen) nationale besluiten, van incidentele uitzonderingssituaties of het toezenden van bepaalde feitelijke gegevens. Aandacht voor notificatiebepalingen is voor de Nederlandse inzet in Brussel van belang, omdat de toegevoegde waarde van deze bepalingen niet altijd vanzelfsprekend is.

De bovenstaande verplichtingen kunnen leiden tot (personele) kosten. Indien er administratieve verplichtingen voortvloeien uit het voorstel dient tevens te worden aangegeven of deze wenselijk en/of noodzakelijk zijn. Het is van belang al in dit stadium een zo concreet mogelijke inschatting te maken van de extra (administratieve) werkzaamheden en de bijbehorende kosten die het voorstel teweeg zal brengen, zodat dit zowel bij de standpuntbepaling als bij de implicaties voor de uitvoering kan worden meegenomen.

Betreft het financiële gevolgen (incl. personele) voor uitvoeringsorganisaties?

Indien het voorstel (op termijn) financiële gevolgen heeft voor uitvoeringsorganisaties neem dan contact op met de betreffende uitvoeringsorganisatie(s) en uw contactpersoon bij FEZ en IRFen werk, samen met de uitvoeringsorganisatie en FEZ, deze uitvoeringskosten uit.

Communicatie over financiële gevolgen

Voorziet uw contactpersoon bij de FEZ op basis van het voorstel op termijn problemen met het inpassen van de financiële gevolgen van de aangekondigde EU-wetgeving binnen de begroting van het departement, dan dient er contact te worden opgenomen met de IRF.

Conform de begrotingsregels dienen alle nationale intensiveringen die voortvloeien uit Europees beleid ook apart en in een zo vroeg mogelijk stadium te worden gemeld bij het ministerie van Financiën, ook al worden deze opgevangen door het beleidsverantwoordelijke ministerie.

Indien de financiële gevolgen pas gedurende de onderhandelingen concreet worden of blijken te wijzigen, gelieve hierover contact op te nemen met uw contactpersoon bij de FEZ.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

Geef aan of een voorstel regeldrukgevolgen of andere financiële consequenties voor bedrijfsleven en/of burgers heeft. Besteed daarbij aandacht aan de onderstaande toetsvragen (indien relevant):

Zijn er regeldrukgevolgen voor het bedrijfsleven en burgers?

Geef het aan als een voorstel leidt tot extra regeldruk voor bedrijfsleven en burger. Geef aan of de kosten het gevolg zijn van een uitbreiding van bestaand beleid, of dat het volledig nieuw beleid betreft. Commissievoorstellen kunnen echter ook bestaand (nationaal) beleid vervangen.

Bij regeldruk gaat het om administratieve lasten, toezichtlasten en om inhoudelijke nalevingskosten. Met inhoudelijke nalevingskosten bedoelen we de noodzakelijke

investeringen/uitgaven om aan verplichtingen als gevolg van nieuwe regelgeving te voldoen, bijvoorbeeld extra FTE's, materiële kosten, investeringen zoals de aanschaf van bepaalde apparatuur of aanpassing van werkprocessen. Deze gegevens zijn vaak deels te halen uit het EU-impact assessment document. Zo niet, dan dient een eigen inschatting/berekening te worden gegeven. Omschrijf en kwantificeer de kosten zo precies mogelijk, geef zo duidelijk mogelijk aan welke groepen (omvang) bedrijven of burgers hierdoor worden geraakt en of er sprake is van eenmalige of jaarlijks terugkerende regeldrukkosten. Het is van belang al in dit stadium een zo concreet mogelijke inschatting te maken van de regeldruk die het voorstel teweeg zal brengen, zodat bij de standpuntbepaling dit onderdeel kan worden meegenomen. Indien nog geen kosteninschatting kan worden gemaakt, is het zaak de regeldrukgevolgen zo goed mogelijk kwalitatief te beschrijven. Indien er sprake is van een afname van de regeldruk, dan dient deze op een zelfde manier te worden beschreven en gekwantificeerd.

Zijn er andersoortige financiële gevolgen voor bedrijven en burgers?

Geef aan of er sprake is van andersoortige kosten dan regeldrukkosten. Deze kosten zijn niet direct gerelateerd aan informatieverplichtingen, administratieve of inhoudelijke verplichtingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om verwachte inkomstenderving, bedrijfseigen kosten of andere kosten. Bij inkomstenderving gaat het om mogelijke opbrengsten die bedrijven en burgers mislopen als gevolg van het moeten voldoen aan wettelijke verplichtingen. Bedrijfseigen kosten zijn alle kosten die bedrijven en burgers maken die in het eigen belang zijn en die ook gemaakt zouden worden zonder verplichting uit wet- en regelgeving. Bij andere kosten gaat het bijvoorbeeld om retributies, premies, leges, boetes en heffingen. Indien een kwantificering van deze kosten niet mogelijk is, dan dient een zo goed mogelijke kwalitatieve beschrijving te worden gegeven.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het is de bedoeling dat u in het BNC-fiche op deze plek aangeeft wat er bekend is over de effecten van de voorgestelde maatregel op het **concurrentievermogen** van de EU en hoe NL die effecten zelf inschat (het gaat dus om de gevolgen voor het concurrentievermogen van de EU, niet om die voor NL). Het gaat daarbij om de mogelijke kosten of opbrengsten/marktkansen die het voorstel voor het bedrijfsleven heeft. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om de regeldrukkosten. Die worden namelijk al onder dat specifieke kopje behandeld.

De impact op het concurrentievermogen betreft voornamelijk maatregelen uit de voorgestelde wet- en regelgeving die zorgen voor minder of juist extra kosten voor bedrijven, of het zakendoen van bedrijven vergemakkelijken of juist wat lastiger maken. Denk bij dat laatste bijvoorbeeld aan extra tarieven, heffingen, aanpassing of aanscherping van eisen, etc. Hierbij kan worden gedacht aan de impact op de producten die op de markt zijn (vergt het voorstel aanpassing van de producten die op de markt zijn) of de impact op de bedrijfsvoering van bedrijven (vergt het voorstel bijvoorbeeld aanpassing van de systemen die bedrijven hebben).

Concreet gaat het bij het invullen van het fiche om het volgende:

- Vermeld wat er door de Commissie in de toelichting bij het voorstel (en/of bijbehorende impact assessment) is gezegd over de effecten op de Europese concurrentiekracht en over

hoe de voorgestelde maatregel zich bijv. verhoudt tot wat er in de VS, China en bijv. Japan op dit punt is geregeld.

- Vermeld wat in Nederland bekend is over de effecten op de concurrentiekracht van de voorgestelde maatregel op het Nederlandse (en Europese) bedrijfsleven.
- Geef aan of er ook mogelijke alternatieve mogelijkheden zijn die meer marktkansen met zich meebrengen en/of minder negatieve impact op het concurrentievermogen kennen.

Ten aanzien van de **geopolitieke aspecten** is het de bedoeling dat u aangeeft wat de implicaties van het voorstel zijn voor (spelers in) landen buiten de Unie in brede zin (dus niet alleen in het geval van te verwachten negatieve gevolgen). Denk aan bedrijven, organisaties, burgers en/of overheden.

Het gaat hier om de vraag in hoeverre het voorstel externe werking heeft, en daarmee impliciet, danwel expliciet raakt aan het externe optreden van de EU, en daarmee NL. Zo mogelijk kan geduid worden of het voorstel invloed heeft op de verhouding van de EU tot andere relevante geopolitieke spelers (zoals bijv. de VS en China) en de afweging of er bredere geopolitieke belangen meespelen bij de beoordeling van het voorstel die het specifieke beleidsterrein van het voorstel overstijgen. Voorts dient overwogen te worden in het kader van beleidscoherentie voor ontwikkeling of het voorstel een specifiek effect heeft op ontwikkelingslanden (en dient dit expliciet te worden vermeld, ook als dit niet het geval is). Ook kan hier worden ingegaan op hoe het voorstel zich verhoudt tot de open strategische autonomie van de EU en Nederland. De open strategische autonomie van de EU staat voor haar vermogen om als mondiale speler, in samenwerking met internationale partners, op basis van eigen inzichten en keuzes haar publieke belangen te borgen en weerbaar te zijn in een onderling verbonden wereld.

Vragen die kunnen helpen om dit in kaart te brengen:

- Op welke wijze raakt het voorstel aan (spelers uit) derde landen, en daarmee de samenwerking van (spelers uit) deze landen met de EU en/of Nederland? Kan het voorstel ervoor zorgen dat derde landen hun beleid/gedrag (significant) moeten aanpassen, danwel dat er verboden of verplichtingen aan (spelers in) deze landen worden opgelegd?
- Heeft het voorstel naar verwachting invloed op het vermogen van de EU om mondiaal leiderschap te tonen of de internationale slagkracht van de EU te vergroten?
- Zijn er publieke belangen (inclusief internationale en nationale veiligheid, kennis, democratische rechtsstaat, volksgezondheid en de beschikbaarheid van essentiële (medische) goederen en diensten) gemoeid met het voorstel en raakt het voorstel aan het vermogen van de EU en Nederland om deze te waarborgen?
- Op welke wijze draagt het voorstel bij aan de weerbaarheid van de EU (en Nederland)? In hoeverre raakt dit voorstel aan eventuele (ongewenste) afhankelijkheden van de EU en Nederland ten opzichte van (spelers uit) derde landen?

6. Implicaties juridisch

Raadpleeg voor dit onderdeel uw juridische afdeling.*a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)*

Probeer aan te geven welke gevolgen het voorstel heeft voor nationale of decentrale regelgeving. Geef aan of de Commissie in haar voorstel handhavings- en sanctioneringsbepalingen heeft opgenomen en of deze tot problemen kunnen leiden.⁸ Zo kunnen eventuele strafrechtelijke middelen zijn voorgeschreven, terwijl handhaving in Nederland via het bestuursrecht loopt. Als het voorstel strafrechtelijke handhavings- of sanctioneringsbepalingen bevat, dient u af te stemmen met het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Geef tevens aan op welke wijze het voorstel juridisch dan wel beleidsmatig kan doorwerken voor de rijksoverheid en medeoverheden. Hierbij dient u de volgende drie vragen te beantwoorden:

- Leidt het voorstel tot een wijziging van de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en/of taken voor de rijksoverheid en medeoverheden?
- Past het voorstel binnen de lijn: decentraal wat kan, centraal wat moet?
- Zijn interbestuurlijke afspraken tussen de rijksoverheid en medeoverheden betreffende samenwerking nodig, zo ja welke?⁹

Ook dient het aangegeven te worden indien het voorstel gevolgen heeft voor de toepassing van de zogenaamde **lex silencio positivo**. Indien de lex silencio positivo op een procedure van toepassing is, heeft dit tot gevolg dat bij het uitblijven van een reactie van de bevoegde instantie binnen de daarvoor vastgestelde termijn, de vergunning wordt geacht te zijn verleend.¹⁰ Indien een voorstel aan de toepassing van de lex silencio positivo op een bestaande procedure in de weg staat, dient aangegeven te worden hoe daarmee wordt omgegaan, door bijvoorbeeld algemene regels of een meldingsplicht, dan wel de toepassing van de lex silencio positivo in het voorstel zelf te bepleiten. Tevens dient het aangegeven te worden indien naar aanleiding van het voorstel mogelijk een vergunning in de zin van de Dienstenrichtlijn¹¹ wordt ingevoerd, omdat de lex silencio positivo daar ingevolge artikel 28 van de Dienstenwet op van toepassing is, tenzij het niet-toepassen van de lex silencio positivo bij de implementatie in nationale regelgeving wordt vastgelegd.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

⁸ Wat hier wordt gezegd m.b.t. handhaving en sanctionering, vloeit voort uit ICER advies 2002-II/31 (www.minbuza.nl/ecer/nl/icer).

⁹ Denk hierbij aan afspraken tussen Rijksoverheid en medeoverheden, bijvoorbeeld in interbestuurlijke dossierteam, t.b.v. het onderhandelingsproces en in het vervolgtraject ten behoeve van de wet- en regelgevende en beleidsmatige uitwerking.

¹⁰ Conform de procedure van paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht.

¹¹ Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376/36).

Geef aan of het voorstel de Commissie de bevoegdheid geeft om gedelegeerde handelingen (ex. artikel 290 VWEU) of uitvoeringshandelingen (ex artikel 291 VWEU) vast te stellen en zo ja, welke artikelen (of als dit er te veel zijn: welke onderwerpen) dit betreft.

- **Let op:** De hoofdregel is dat we in fiches slechts nieuwe dan wel sterk gewijzigde bevoegdheden beoordelen. Reeds bestaande of niet sterk gewijzigde bevoegdheden hoeven dus niet beoordeeld te worden.

Als een voorstel veel (nieuwe of sterk gewijzigde) bevoegdheden bevat, is het aan te raden voor zover mogelijk de beoordeling van die bevoegdheden te clusteren.

Bij vragen/discussie graag contact opnemen met de ICO-vertegenwoordiger (Interdepartementaal Comitologie-Overleg) van uw departement of bij het ministerie van Buitenlandse Zaken de contactpersoon van DJZ-ER (Marleen Nieuwenhuizen) of DIE/Directie Integratie Europa. NB: zie voor een uitgebreide toelichting de ICER-handleiding delegatie en uitvoering¹² en bijlage I van deze toelichting.

Bij de beoordeling van een voorstel waarin wordt overwogen bevoegdheden toe te kennen aan de Europese Commissie, dient rekening gehouden te worden met de hierna genoemde aspecten, die opeenvolgend moeten worden afgewogen. Het gaat hierbij steeds om een politieke/beleidsmatige afweging binnen de juridische randvoorwaarden!

1) Is toekenning van bevoegdheden aan de Commissie überhaupt mogelijk?

Toekenning van bevoegdheden aan de Commissie is niet mogelijk wanneer het gaat om essentiële onderdelen van regelgeving. Essentiële onderdelen moeten in het basisbesluit zelf (de richtlijn of verordening) worden uitgewerkt. Een voorvraag is dus altijd of het wel gaat om iets dat door de wetgever (Raad en EP) kan worden overgelaten aan de Europese Commissie. Essentiële onderdelen van regelgeving kunnen niet via gedelegeerde of uitvoeringshandelingen worden vastgesteld. Wat essentieel is, is Europeesrechtelijk niet exact ingevuld en wordt voor een belangrijk deel beleidsmatig bepaald. Uit de rechtspraak van het EU-hof blijkt in ieder geval dat elementen essentieel zijn wanneer zij inmenging in grondrechten mogelijk maken of wanneer er een belangrijke politieke afweging gemaakt moet worden. Verder wordt over het algemeen ook geaccepteerd dat bepalingen over de personele, materiele, temporele reikwijdte van EU-regelgeving essentieel zijn.

NB: de wetgever (Raad/EP) kan zelf bepalen of er bevoegdheden aan de Commissie worden toegekend om nadere regelgeving vast te stellen. Hiertoe bestaat geen verplichting. Ook als er sprake is van niet-essentiële onderdelen (en de toekenning van bevoegdheden juridisch gezien mogelijk is) is het een keuze of de toekenning van bevoegdheden aan de Commissie wenselijk is.

2) Is het wenselijk om een bevoegdheid tot het vaststellen van nadere regelgeving toe te kennen?

¹² <https://ecer.minbuza.nl/icer-handleiding-delegatie-en-comitologie>

Dit aspect betreft, anders dan de andere aspecten die moeten worden afgelopen (1 & 3-6), een puur beleidsmatige afweging. Vaak is de wenselijkheid gelegen in de behoefte aan flexibiliteit, snelheid, niet belasten van wetgevingsprocedure etc. **Let op:** het gaat hier echt om de vraag waarom het wenselijk is dat de Commissie deze materie op een lager regelgevingsniveau vaststelt, in plaats van dat de Uniewetgever dit zelf regelt in de basishandeling. Het gaat hier dus *niet* om de vraag of je inhoudelijk kunt vinden in de voorgestelde bevoegdheid, of dat je dit onderdeel überhaupt op EU-niveau wil regelen/of de vraag of het een geschikte maatregel is. Dat hoort dan thuis in de beoordeling van het voorstel/de subsidiariteit/de proportionaliteit.

3) Ligt delegatie dan wel uitvoering voor de hand?

Inhoudelijk: wat is het doel van de bevoegdheid?

- *Aanvulling of wijziging* van de wetgevingshandeling -> bevoegdheid tot vaststelling *gedelegeerde handelingen*.
- *Uitvoering* van de handeling volgens *eenvormige voorwaarden*-> bevoegdheid tot vaststelling uitvoeringshandelingen.

Soms is de keuze juridisch ingegeven:

- Is de maatregel gericht tegen *een individu of LS?* -> uitvoering (delegatie alleen mogelijk voor maatregelen van algemene strekking).
- Ziet de maatregel op *wijziging* van de basishandeling (inclusief bijlage(n))? -> delegatie

Bij de keuze tussen delegatie en uitvoering is een pragmatisch constructieve houding gewenst, waarbij NL als uitgangspunt heeft dat er géén algemene voorkeur is voor delegatie dan wel uitvoering, dat deze keuze per instrument moet worden gemaakt en dat de keuze ook altijd inhoudelijk/juridisch wordt onderbouwd. Het is van belang de keuze tussen delegatie en uitvoering niet enkel in te steken op procedurele gronden.

Raadpleeg hiervoor verder de NL richtsnoeren keuze 'comitologie' (delegatie/uitvoering) (zie bijlage).

4) Bij een bevoegdheid tot vaststelling van uitvoeringshandelingen: is de adviesprocedure of juist de onderzoeksprocedure op zijn plaats?

Indien gekozen wordt voor uitvoering moet in het basisbesluit een keuze worden gemaakt tussen de adviesprocedure of de onderzoeksprocedure. In de comitologieverordening (verordening 182/2011) zijn inhoudelijke criteria voor deze keuze opgenomen (zie met name artikel 2, lid 2). Nederland zal een politiek oordeel moeten vellen over de keuze door de Commissie voor de ene of de andere procedure. Bij de adviesprocedure hebben de lidstaten enkel een adviserende rol. Bij de onderzoeksprocedure hebben de lidstaten daarentegen in principe het laatste woord. Dus: een onderzoekscomité kan een besluit van de Europese Commissie tegenhouden, een adviescomité niet. Beide modaliteiten kunnen voor Nederland, afhankelijk van de omstandigheden van het geval, voordelig of juist nadelig zijn.

5) Bij een bevoegdheid tot vaststelling van gedelegeerde handelingen

Is de bevoegdheidsdelegatie goed afgebakend: doelstelling, inhoud, strekking en duur (bepaalde of onbepaalde termijn voor de bevoegdheidsdelegatie?) Is er een mogelijkheid tot gebruik van de spoedprocedure opgenomen (en is dit wenselijk)? NB: deze procedure kan alleen worden gebruikt in uitzonderlijke gevallen, zoals veiligheid, volksgezondheid of externe betrekkingen, waaronder humanitaire crises.

6) Worden de comitologieverordening en het Interinstitutioneel Akkoord Beter Wetgeven goed nageleefd?

Bij de onderhandelingen over basisbesluiten is het van belang goed op te letten of de Europese Commissie in haar voorstellen voor deze basisbesluiten de comitologieverordening (verordening 182/2011) en het interinstitutioneel akkoord Beter Wetgeven (IIA) naleeft. In de comitologieverordening is de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie (via zogenaamde "comitologie"-comités) geregeld. In de zogenaamde "Common Understanding" die als bijlage bij het IIA is opgenomen zijn o.a. afspraken opgenomen over de raadpleging van deskundigen van de lidstaten bij de voorbereiding van gedelegeerde handelingen door de Commissie en in het aanhangsel zijn ook standaardclausules opgenomen voor basishandelingen waarin gedelegeerde bevoegdheden aan de Commissie worden toegekend.

De Commissie heeft ook haar eigen belangen en zal het misschien niet nalaten deze te behartigen door bijvoorbeeld een procedure te kiezen die haar zelf goed uitkomt, terwijl deze procedure juridisch gezien niet de meest voor de hand liggende is.

Format delegatiebevoegdheid:

Het voorstel bevat [een bevoegdheid/bevoegdheden] voor de CIE om gedelegeerde handelingen vast te stellen [(invullen artikelen)]. Dit betreft de bevoegdheid om [korte toelichting bevoegdheid/bevoegdheden die aan de CIE wordt toegekend]. Het toekennen van deze bevoegdheden is [wel/niet] mogelijk, omdat het [wel/niet] essentiële onderdelen van de basishandeling betreft. Toekenning van deze bevoegdheden acht het kabinet [wel/niet] wenselijk, omdat [..]. Delegatie i.p.v. uitvoering ligt hier voor de hand omdat [invullen zie opmerking]. Het kabinet acht deze bevoegdheid [wel/niet] voldoende afgebakend.

Format uitvoeringsbevoegdheid:

Het voorstel bevat [een bevoegdheid/bevoegdheden] voor de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen [(invullen artikelen)]. Dit betreft de bevoegdheid om [korte toelichting bevoegdheid/bevoegdheden die aan de CIE wordt toegekend]. Het toekennen van deze bevoegdheden is [wel/niet] mogelijk, omdat het [wel/niet] essentiële onderdelen van de basishandeling betreft. Toekenning van deze bevoegdheden acht het kabinet [wel/niet] wenselijk, omdat [...]. De keuze voor uitvoering i.p.v. delegatie ligt hier voor de hand omdat [het gaat om uitvoering van de verordening volgens eenvormige voorwaarden?]. De uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de [onderzoeksprocedure als bedoeld in artikel 5 van verordening 182/2011/raadplegingsprocedure als bedoeld in artikel 4 van verordening 182/2011]. Toepassing van deze procedure is hier volgens het kabinet [wel/niet] op zijn plaats omdat [...].

- c) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*

Bij richtlijnen gaat het om de implementatietermijn, bij verordeningen en beschikkingen om de datum van inwerkingtreding. Het belang van deze termijn resp. datum is gelegen in de noodzaak voor Nederland om voldoende tijd te hebben om omzettingwet- en regelgeving vast te kunnen stellen. Geef de implementatietermijn of datum van inwerkingtreding weer en geef aan of deze voor Nederland ruim genoeg is, of dat Nederland in Brussel dient te pleiten voor verruiming van de termijn. Met betrekking tot dit punt heeft de Tweede Kamer specifiek verzocht om zo concreet mogelijke informatie.

Richtlijnen: De haalbaarheid van de termijn wordt afgewogen aan de hand van de complexiteit van (het onderwerp van) de richtlijn in verhouding tot de omvang (1 wet of 4 wetten) en het type (wet of amvb of ministeriële regeling; nieuwe wet of wijziging van een bestaande wet) van de voor implementatie benodigde regelgeving.

NB 1: De implementatietermijn is gewoonlijk opgenomen in een van de slotartikelen, en luidt bijv. als volgt: "De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op [...] aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis".

NB 2: De implementatietermijn dient niet te worden verward met het tijdstip van inwerkingtreding van een richtlijn die eveneens in een van de slotartikelen staat aangegeven, en bijv. als volgt luidt: "Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie."

Verordeningen: alle verordeningen zijn "rechtstreeks toepasselijk" vanaf de datum van inwerkingtreding. Dat betekent dat de bepalingen van een verordening niet hoeven (en zelfs niet mogen) worden overgenomen in een implementatieregeling. Zij werken direct door in de nationale rechtsorde en hebben voorrang op nationaal recht. Toch zal het voor een daadwerkelijke en effectieve toepassing in de Nederlandse rechtsorde vaak noodzakelijk zijn (flankerende) uitvoeringsmaatregelen van regelgevende aard vast te stellen. De noodzaak zal per verordening verschillen, maar het is bijvoorbeeld mogelijk dat bestaande regelingen moeten worden aangepast of dat uitvoeringsmaatregelen moeten worden vastgesteld.

Besluiten: in beginsel geldt daarvoor mutatis mutandis hetgeen bij verordeningen is gezegd. Indien een nadere analyse van de juridische kwaliteit van een voorstel en/of de mogelijke gevolgen van een voorstel voor de Nederlandse rechtsorde nodig is, dan gaarne in het fiche aangeven.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Hier geeft u aan of en zo ja op welke wijze en met welke datum een evaluatie- en/of horizonbepaling is opgenomen in het Commissievoorstel. Beoordeel de wenselijkheid.

Evaluatiebepalingen geven aan dat de werkzaamheid van een regeling op een vooraf bepaald moment zal worden geëvalueerd. Horizonbepalingen zijn clausules in EU-wetgeving waarin wordt bepaald dat een regeling op een vooraf vastgestelde datum zal eindigen. In sommige gevallen kunnen evaluatie- en/of horizonbepalingen bijdragen aan minder wetgeving of verbetering van de kwaliteit van wetgeving, bijvoorbeeld wanneer moeilijk is te voorspellen hoe wetgeving in de loop van de tijd uitwerkt. Een evaluatie- en/of horizonbepaling kan ook wenselijk zijn bij wetgeving die onderhavig is aan wetenschappelijke vooruitgang, grote financiële gevolgen heeft en/of concrete doelen in de tijd stelt. Bij EU-programma's is het wenselijk ruim voor de einddatum te evalueren, zodat een gewogen beslissing kan worden genomen over eventuele voortzetting van het programma.

e) Constitutionele toets

Aub bezien of het voorstel in overeenstemming is met de Europese Verdragen en het Grondrechtenhandvest, alsook de Nederlandse grondwet. Aub contact opnemen met uw directie Juridische Zaken, bij twijfel kunnen zij overleggen met de juristen constitutionele zaken van MinBZK (indien nodig gegevens beschikbaar via de BNC-coördinatoren). Zie ook: [Handreiking Constitutionele Toetsing | Praktische handvatten voor wet- en regelgeving \(kcbn.nl\)](#)

Indien dit niet aan de orde is, vermelden: niet van toepassing.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

Nederlandse uitvoeringsinstanties en inspecties en medeoverheden (provincies, gemeenten en waterschappen) worden regelmatig belast met de uitvoering en handhaving van Europese wet- en regelgeving. Het is dan ook belangrijk stil te staan bij de gevolgen betreffende uitvoering en handhaving voor die instanties en overheden.

a) Uitvoerbaarheid

Uitvoerbaarheid: de mate waarin de uitvoering van het voorstel gerealiseerd kan worden. Geef aan wat voor consequenties de uitvoering van het voorstel met zich mee brengt en of dit wijzigingen van de huidige situatie leidt (bijvoorbeeld taakverzwaring). Denk hierbij in ieder geval aan de onderstaande aspecten. **Raadpleeg voor dit onderdeel uw uitvoeringsinstantie en eventuele betrokken andere overheden.** Wanneer onvoldoende informatie beschikbaar is om deze vraag goed te beantwoorden, kunt u de uitvoeringsinstantie opdracht geven om een uitvoeringstoets te laten uitvoeren.

- Welke uitvoeringsinstantie is straks bevoegd het betreffende Commissievoorstel uit te voeren (mogelijke uitvoeringsinstanties zijn nationale agentschappen zoals Rijkswaterstaat, medeoverheden, of Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's))
- Leidt dit voorstel tot extra (administratieve) werkzaamheden en taken?
- Geef zo nauwkeurig mogelijk aan hoe betreffend Commissievoorstel uitgevoerd zou moeten worden en door wie. Geef hierbij zo mogelijk ook de verantwoordelijkheids-/bevoegdheidsverdeling aan tussen de betrokkenen.
- Is het Commissievoorstel wat de uitvoering betreft haalbaar?

Als de Commissie voorstelt om (nieuwe of bestaande) nationale agentschappen in te schakelen bij de uitvoering, dient aangegeven te worden welke vorm van 'nationaal agentschap' (batenlastendienst of andere departementale eenheid, ZBO of privaatrechtelijke organisatie met een communautaire publieke taak) in Nederland zal worden ingeschakeld en op welke wijze in Nederlandse wet- en regelgeving de aanwijzing en evt. de relatie tussen minister en nationaal agentschap (bijv. bevoegdheden) nader worden geregeld. Inschakeling van nationale agentschappen dient met voldoende waarborgen voor de lidstaten te worden geregeld, omdat zich problemen kunnen voordoen, o.a. m.b.t. verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling tussen Commissie, lidstaat (rijksoverheid) en nationaal agentschap.

NB 1: Het kan hier gaan om bestaande of om nieuw in te stellen agentschappen.

b) Handhaafbaarheid

Handhaafbaarheid: de mate waarin de handhaving van het voorstel gerealiseerd kan worden.

Geef aan wat voor consequenties de handhaving van het voorstel met zich mee brengt. Denk hierbij in ieder geval aan de onderstaande aspecten. Raadpleeg voor dit onderdeel uw handhavingsinstantie en eventuele betrokken andere overheden. Wanneer onvoldoende informatie beschikbaar is om deze vraag goed te beantwoorden, kunt u de handhavingsinstantie opdracht geven om een handhavingstoets te laten uitvoeren, overigens dient dit het fiche niet op te houden.

Op hoofdlijnen worden de volgende aspecten getoetst:

1. Is de handhavingsstructuur helder beschreven? Dat wil zeggen is eenduidig geformuleerd:
 - wie is belast met het toezicht en de uitvoering binnen Nederland?
 - wat hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn en/of waar die staan?

- welke sancties mogelijk zijn?

2. Leidt het voorstel tot extra werkzaamheden voor de handhavingsinstantie en is die instantie in staat om ze uit te voeren?

- Is het Commissievoorstel haalbaar voor wat betreft de handhaving?

Tevens wordt getoetst of deze structuur overeenkomt met het staande toezichtbeleid.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Dit onderdeel maakt specifiek onderscheid tussen de effecten op derde landen zoals aangegeven onder geopolitieke aspecten onder 5d, en de effecten die specifiek gelden voor ontwikkelingslanden. Hoofddoel van het beleid van de Unie op het gebied van ontwikkelingssamenwerking is de armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te bannen. De Unie houdt bij de uitvoering van beleid dat gevolgen kan hebben voor de ontwikkelingslanden rekening met de doelstellingen van de ontwikkelingssamenwerking.

De volgende vragen helpen de implicaties voor ontwikkelingslanden in kaart te brengen:

- Wat zijn de mogelijke positieve of negatieve gevolgen van dit voorstel voor de markttoegang van ontwikkelingslanden (in het bijzonder de armste ontwikkelingslanden) tot de Europese Unie en mogelijke concurrentievervalsing op derde markten?
- Wat zijn de mogelijke positieve of negatieve effecten op duurzame ontwikkeling van en armoedevermindering in ontwikkelingslanden?
- Is het voorstel in overeenstemming met verbintenissen en de doelstellingen die de EU en Nederland in het kader van internationale organisaties zoals WTO (bijv. WTO-conformiteit) en VN (bijv. het Klimaatakkoord van Parijs, Addis Ababa Action Agenda voor Financing for Development, of Sustainable Development Goals-doelstellingen) hebben onderschreven?
- Wordt op correcte wijze rekening gehouden met de Nederlandse inzet t.a.v. non-trade concerns en verduurzaming van productiemethoden en -processen, incl. maatschappelijk verantwoord ondernemen?

Als er mogelijke gevolgen/effecten zijn voor ontwikkelingslanden moet worden aangegeven hoe Nederland hiermee omgaat.

Als het voorstel geen consequenties heeft voor ontwikkelingslanden kunt u volstaan met het invullen van "Geen implicaties voor ontwikkelingslanden anders dan de genoemde consequenties voor derde landen in het algemeen zoals aangegeven onder onderdeel 5d".

Als het voorstel consequenties heeft voor derde landen in het algemeen, maar niet specifiek voor ontwikkelingslanden, kan de volgende zin worden opgenomen: "Er zijn geen verwachte implicaties voor ontwikkelingslanden, anders dan implicaties voor derde landen in het algemeen.

Voor vragen en tekstsuggesties kunt u contact opnemen met bis@minbuza.nl (Bureau Internationale Samenwerking / ministerie van Buitenlandse Zaken).

De onderstaande punten worden niet aan het parlement gezonden.

Besloten gedeelte van de standpuntbepaling dat niet naar het parlement gaat. Hier kunt u opmerkingen kwijt over elementen van het Nederlandse standpunt die – bijvoorbeeld om onderhandelingstechnische redenen – nog niet openbaar gemaakt kunnen worden. Er kan worden ingegaan op de positie van individuele lidstaten. Hou de informatie feitelijk en zo beperkt mogelijk, alle openbare, niet-vertrouwelijke informatie dient verwerkt te worden in het openbare deel.

9. Signalering en advisering

Geef aan of het fiche onder de aandacht van één van de genoemde werkgroepen of commissies moet worden gebracht, dan wel of de Raad van State verzocht zal worden advies uit te brengen.

IRHP: de Interdepartementale Raad voor de Handelspolitiek wordt voorgezeten door BZ en coördineert dossiers op het gebied van internationale handel en investeringen, m.n. op WTO-gebied.

ISO: het Interdepartementaal Steun Overleg stemt het Nederlands standpunt af over EU-wetgeving op het gebied van staatssteun.

ICER: de Interdepartementale Commissie Europees Recht coördineert het Nederlandse standpunt over de juridische aspecten van Europees beleid, wetgeving, en rechtspraak en de uitvoering van Europees recht in de Nederlandse rechtsorde.

RvS: de Raad van State kan op verzoek van de beleidsverantwoordelijke minister een commentaar opstellen over een voorstel voor nieuwe Europese regelgeving, met name t.a.v. nationale implementatie.

Is dit niet het geval vul dan “niet van toepassing” in.

10. Europees krachtenveld en acties

a) Krachtenveld, aanvullend

Beschrijf hier de appreciatie - voor zo ver bekend - van het krachtenveld in de EU. Hier kunt u ingaan op de positie van individuele lidstaten. Bevindt NL zich in een kleine minderheid, blokkerende minderheid, meerderheid, of staat NL geïsoleerd?

b) Nederlands impact assessment

Is al een Nederlands impact assessment aanwezig en zo niet, is dit wenselijk? Indien zowel Nederland als de Europese Commissie een impact assessment hebben gemaakt, bestaan dan verschillen tussen de twee oordelen, zo ja licht toe? Indien mogelijk en wenselijk kunt u het NL impact assessment aanhalen in het openbare deel van het fiche.

c) Lobby

Indien er sprake is van een politiek relevante lobby richting NL of andere lidstaten/spelers die niet in het openbare deel kan worden gemeld, kan dat hier worden aangegeven.

11. Betrokken partijen

Aanwijzing m.b.t. de lay-out van deze paragraaf; maak deze vooral niet te lang. Vermeld bij voorkeur niet meer dan twee medewerkers per ministerie.

a) Eerstverantwoordelijk ministerie

Vermeld hier het departement dat eerstverantwoordelijk is voor de inhoudelijke aansturing van de onderhandelingen in Brussel. Daar waar een onderwerp behoort tot de gezamenlijke competentie van twee departementen, kunt u kiezen voor de formulering "in nauwe samenwerking met". In dit geval kan in het fiche bij (eerste opstelling in de onderhandelingen in Brussel) de afgesproken werkverdeling tussen deze departementen worden weergegeven

b) Contactpersoon eerstverantwoordelijk ministerie

Naam contactpersoon, directie (geen afkorting), telefoonnummer en e-mail van behandelend deskundige invullen van eerstverantwoordelijk ministerie

c) Contactambtenaar financiële afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

Vermeld de contactambtenaar van uw financieel-economische directie/afdeling die werd geraadpleegd.

d) Contactambtenaar juridische afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

Vermeld de contactambtenaar van uw juridische directie/afdeling die werd geraadpleegd.

e) Contactpersonen betrokken ministeries en medeoverheden

Naam organisatie, naam contactpersoon, afkorting directie, telefoonnummer en e-mail van behandelende deskundige van betrokken ministerie(s), danwel IPO, VNG en/of Unie van Waterschappen, zoals bijvoorbeeld:

BZ: [naam]; [directie]; [telefoonnummer]; [e-mail adres]

FIN: [naam]; ...etc.

f) Coördinator Regeldruk

Gegevens contactpersoon van eigen departement hier vermelden (indien niet bekend vraag na bij BNC-contactpersoon of bij Min EZ)